

בית מדרש מורים אמי"ת רמלה - מפגש 2

להבדיל באור לחושך - דאתהפכא חשוכא לנהורא

לעילוי נשמת אבי ומורי יוסף חיים בן מננה ז"ל

בראשית רבה ב ד,

"והארץ הייתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום" ואומרים חז"ל אלו ארבעה מלכויות. "תוהו" – מלכות בבל, "בוהו" – מלכות מדי, "חושך" – מלכות יוון, "שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן שהייתה אומרת להם כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל", "על פני תהום" – זוהי מלכות הרשעה (רומא) שאין לה חקר כמו התהום. מיד בתחילת התורה כתוב שישראל הם תכלית הבריאה, אך מה המציאות – "תוהו ובוהו וחושך על פני תהום". והמשך "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים" ומהי "רוח אלוקים" – זו רוחו של מלך המשיח.

מהי הם 4 המלכויות בקטע? מה מסמלת יוון? מה הבעיה החינוכית שכותבים על קרו השור...?
את מי אתם הייתם רוצים לקחת אתכם כדי שיאירו לכם את חושך?

ש"פ בשלה, י"א שבט, > ל – שנת תשכ"א – חלק שני > תורת מנחם > ספרי כ"ק אדמו"ר
18 > ה'תשכ"א

והענין בזה, דהנה, כדי שתהי' העבודה דתשובה, צריך להיות מקום וענין.²⁵ מעבודת הצדיקים שממש צריכה להיות ההשבה. ולא רק התשובה על רע ממש ח"ו, אלא גם בנוגע לעצם תנועת צריך להיות המקום שממנו סר כו'. וזהו ופרעה הקריב, שכאשר ישנו,²⁶ התשובה דאסורה מכאן הענין דפרעה ומצרים, הנה מזה דוקא באים למעלת התשובה, שענינה הוא אתהפכא חשוכא.²⁸ שזהו גם תוכן הענין דבירור הניצוצות כו,²⁷ לנהורא ומרירו למיתקא

וביאור הענין, דלכאורה אינו מובן איך אפשר להיות הענין דאתהפכא חשוכא לנהורא, הרי (ג) ובפרט להשיטה שחושך הוא (לא רק העדר האור, אלא הוא),²⁹ חושך ואור הם שני הפכים וכיון שזוהי מציאות של חושך, איך אפשר שתתהפך לאור. אך הענין יובן ע"פ,³⁰ בריאה בפ"ע המשל ופחד עמו עושה שלום במרומיו,³³ על הפסוק³² בפירוש מארז"ל³¹ תורת הרב המגיד גבריאל שר של אש ומיכאל שר של מים ואין מכבין זה את זה, שהענין דעושה שלום במרומיו הוא ע"י גילוי אור שלמעלה משניהם, שלכן הרי הוא כולל ומייחד אותם. וכן הוא גם בענין אתהפכא חשוכא לנהורא, שנעשה ע"י ענין שלמעלה משניהם. **ומזה מובן מעלת התשובה** (שעל ידה פועלים אתהפכא חשוכא לנהורא) לגבי תומ"צ, שע"י תומ"צ נמשך אור מוגבל, היינו, אור כזה שהחושך הוא היפך ממנו ומנגד אליו, אבל ע"י התשובה נמשך אור בלתי מוגבל, שלגביו אין החושך מנגד, ועי"ז מהפכים גם את החושך לאור

וזהו גם מ"ש³⁴ טוב שם משמן טוב גו', ומבואר בזה,³⁵ דשמן טוב קאי על העבודה דתומ"צ, שזהו"ע השמן שבמנורה שהיו בה ז' קנים.

מה החידוש של הקטע?

איך כאשר יש לנו דחק ולחץ (פרעה ומצרים..) אנחנו ממצליחים להתקרב?

האם אתה יודע להפוך מבט של חושך לאור? תן דוגמא.

מה ומי נותן לך כוח לעשות מהפך?

טור אורח חיים מו-א'

בברכות פרק הרואה כי מתער משנתיה לימא אלהי נשמה וכו' עד לפגרים מתים כי שמע קול תרנגול לימא ברוך אתה ה' אמ"ת נותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה פ"י **הלב נקרא שכוי** בל' המקרא דכתיב או מי נתן לשכוי בינה והלב הוא המבין ועל ידי הבינה אדם מבחין בין יום ובין לילה ומפני **שהתרנגול מבין וגם בערביא** קורין לתרנגול שכוי תקנו ברכה זו לאמרה בשמיעת קול התרנגול.

בברכות השחר אנו מברכים "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה"

מה שני הפרושים שטור אורח החיים ? למה אתה מחבר יותר ולמה ?

מה נלמד מהתרנגול אשר קורא בשעה לפני הזריחה ?

ילקוט שמעוני קט"ו

דבר אחר וירח את ריח בגדיו ריח בוגדיו כגון יוסף משיתא ויקום איש צרורות. יוסף משיתא בשעה שבקשו שונאים ליכנס להר הבית אמרו יכנס מהם ובהם תחלה אמרין ליה עול ומה דאת מפיק דידך הוא. נכנס והוציא מנורה של זהב אמרו ליה אין דרכו של הדיוט להשתמש בו אלא עול זמן תניינות ומה דאת מפיק דידך הוא ולא קבל עליו נתנו לו מכס שלש שנים ולא קבל עליו אמר לא די שהכעסתי לאלקי פעם אחת אכעיסנו פעם שניה ומה עשו לו נתנוהו בחמור של חרשים והיו מנסרים בו והיה צוח ווי דאכעסתי לבריי.

מה קרה ליוסף משיתא אחרי שהוא נגע במנורה ?

מה אפשר ללמד ממנה לחג שלנו ?

וכך כותב הב"ח באו"ח סי' תר"ע:

ואיכא למידק דלמה לא קבעום לימי משתה ושמחה כימי הפורים, ותירץ לפי שבפורים היתה הגזירה של אחשורוש להשמיד להרוג את כל היהודים וזה היה עונשם על שנהנו מסעודתו של אותו רשע, וכשעשו תשובה ועינו נפשותם כמו שצותה אסתר לך כנוס את כל היהודים וצומו עלי, נתבטלה גזירתו של אחשורוש, וכיון שהיתה הצלה לגוף מהשמדה לכן תיקנו חז"ל ימי משתה ושמחה. אבל בחנוכה עיקר הגזירה היתה על שהתשלן בעבודת בית המקדש, וע"כ נגזר עליהם משמים לבטל מידם העבודה, כדתיא בברייתא גזר עליהם לבטל קרבן התמיד בבית המקדש, אמרו לאנטיוכוס מצוה אחת יש בידם ואם הם מבטלים אותה מידם הם אבודים, זו הדלקת מנורה שכתוב בה = (שמות כז, כ) להעלות נר תמיד, כל זמן שמדליקים אותה תמיד הם עומדים, בזכות הנרות עם ישראל עומד, וטימאו כל השמנים, וכשחזרו בתשובה למסור נפשם על התורה הושיעם ה' ע"י כהנים עובדי העבודה בבית ה', ע"כ נעשה הנס ג"כ בנרות תחת אשר עינו נפשם על קיום העבודה, ולפיכך לא קבעום אלא להודות ולהלל, עכת"ד.

על מה הייתה הגזרה בפורים ? ועל מה הייתה בחנוכה ?

על מה התרשלו עמ"י בחנוכה ? האם זילזול בחיים מביא ברכה או קללה ? תנו דוגמא . האם אתם מעריכים את העבודה (עבודה ה' / מקצוע) שלכם ?

שנזכה כולנו לגרש את חושך ובאהבה להפוך את החושך לאור

ובערכה וכבוד כלפי עבודת חיינו

נדליק את המנורה ונצפה תמיד לישועה

עד ביאת רוחו של משיח לגאולה השלמה.

חג חנוכה שמח ומאיר!

מת"ח – כפיר דוד לביא

אשמח לשמוע מכם הארות והארות – kfit316@gmail.com